

DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

Evropske vrijednosti

SET KARTICA

Projekat 'DARE - *Depolarization Activism for Resilient Europe*' (u daljnjem tekstu: DARE) strateško je partnerstvo za izradu inovativnih i kreativnih obrazovnih sadržaja namijenjenih kako virtualnom tako i tradicionalnom, frontalnom korištenju u neformalnom i formalnom građanskom obrazovanju. Obrazovni materijali nastali tokom projekta obrađuju fenomene kao što su radikalizacija, isključivost, rasizam, ksenofobija, homofobija i diskriminacija koji potkopavaju temeljne evropske vrijednosti.

Set kartica namijenjen je podučavanju o evropskim vrijednostima kroz historiju do danas. Kartice se mogu koristiti u nastavi historije ili građanskog odgoja, kao i u drugim, neformalnim, obrazovnim okruženjima. Savjetuje se nadopuna kartica lokalnim primjerima.

Kartice su izrađene uz pomoć slika i informacija istraženih na internetu, sa izvorima navedenim na poledini kartica. Kartice su dizajnirane isključivo za neprofitne obrazovne svrhe i korištenje u učionicama ili neformalnim obrazovnim okruženjima.

DARE - set kartica Evropske vrijednosti nastao je u jesen 2022. godine. Ovaj projekat sufinanciran je sredstvima Evropske komisije. Stavovi i sadržaj ovih kartica isključiva su odgovornost njihovih autora i ne odražavaju stavove Evropske komisije ili provedbenih organizacija. Evropska komisija nije odgovorna za bilo kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne upotrebe ove publikacije.



**Co-funded by
the European Union**

Kategorije evropskih vrijednosti:

	Ljudsko dostojanstvo
	Sloboda
	Demokratija
	Jednakost
	Ljudska prava
	Vladavina prava
	Mir i sigurnost

EVROPSKE VRIJEDNOSTI - Pregled kartica

Filozofija (definicija)	Događaji	Istaknute osobe	Institucije	Historija	Kultura	Prijetnje/ problemi
Ljudsko dostojanstvo	Euromajdan	Alfreda Markowska	EU-ov akcioni plan protiv rasizma	evropski kolonijalizam	Parada za dostojanstvo	Tvrđava Evrope
Sloboda	Prva Parada ponosa ("Dan Christopherove ulice")	smrt Aylana Kurdija	Program Erasmus	Schengenski sporazum	Museo Atlantico	moderno ropstvo u Evropi
Demokratija	Via Baltica	slučaj Sejdić-Finci	Vijeće Evrope	Pad Berlinskog zida	Kuća evropske historije	Evropa & dezinformacije
Jednakost	Štrajk žena na Islandu	Nilde Iotti	Evropski institut za ravnopravnost polova	Žensko pravo glasa	Kulturna akcija Evropa	rodna ravnopravnost u Evropi
Ljudska prava	treći pol	Michaela Moua	Evropska konvencija o ljudskim pravima	Opšta deklaracija o ljudskim pravima	Faces & Rights virtualna izložba	Zone bez LGBT-a
Vladavina prava	zabrinutost za vladavinu prava u Mađarskoj	Frans Timmermans	Evropska komisija	Sporazum o Evropskoj Uniji	Zaštita karikaturista u Evropi	Izveštaj o vladavini prava
Mir i sigurnost	Nobelova nagrada za mir	Willy Brandt	Inicijativa za REKOM	holokaust/šoa	Takmičenje za pjesmu Evrovizije	Rat u Ukrajini



LJUDSKO DOSTOJANSTVO

Ljudsko dostojanstvo je nepovredivo. Koncept ljudskog dostojanstva je uvjerenje da svi ljudi imaju posebnu vrijednost koja je povezana isključivo sa njihovom ljudskošću. Ta vrijednost nema veze sa njihovom klasom, "rasom", polom, vjerom, sposobnostima ili bilo kojom drugom odrednicom osim one da su ljudi. Ona se mora poštovati i štiti i kao takva predstavlja stvarnu osnovu temeljnih prava. Poštovanje ljudskih prava jedna je od temeljnih obaveza EU-a. Evropska unija, njezine institucije, kao i sve države članice moraju poštovati ta prava pri izvedbi svojih nacionalnih politika i programa.

Ova vrijednost pravno je osigurana Poveljom Evropske unije o temeljnim pravima.

Za više informacija pogledajte kratki animirani film o ljudskom dostojanstvu: <https://youtu.be/INmvPo8hLgg>

Na koji način možemo osigurati dostojanstvo svim ljudskim bićima?



SLOBODA

Druga glava Povelje EU-a o temeljnim pravima odnosi se na različite slobode – pravo na slobodu i sigurnost, poštovanje privatnog i porodičnog života, zaštitu ličnih podataka, pravo na stupanje u brak i osnivanje porodice, slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti, slobodu izražavanja i informisanja, slobodu okupljanja i udruživanja, slobodu umjetnosti i znanosti, pravo na obrazovanje, slobodu izbora zanimanja i pravo na rad, slobodu preduzetništva, pravo na vlasništvo, pravo na azil, zaštitu u slučaju udaljavanja, protjerivanja ili izručenja.

Vlade država članica EU-a obavezne su pridržavati se Povelje o temeljnim pravima pri implementaciji zakona EU-a. Temeljna prava zaštićena su i ustavom vaše zemlje.

Ali šta je sa slobodom u Evropi: vrijedi li za sve jednako?

Možete li se sjetiti primjera kršenja nečije slobode?



DEMOKRATIJA

Funkcionisanje Evropske unije temelji se na predstavničkoj demokratiji. Biti evropski građanin podrazumijeva i uživanje političkih prava. Svaki odrasli građanin EU-a ima pravo kandidovati se i glasati na izborima za Evropski parlament. Građani EU-a imaju pravo kandidovati se i glasati u svojoj zemlji boravišta ili u matičnoj zemlji.

Između ostalog, demokratije karakterišu poštovanje ljudskih prava, podjele vlasti, odgovornost vlasti, neovisnost sudova i zakonitost rada uprave, višestranački sistem te slobodni, jednaki i tajni izbori.

Građani EU- a imaju pravo glasa na izborima za Evropski parlament.

Jeste li ikada glasali na izborima u svojoj zemlji? U kojoj dobi se stiče biračko pravo u vašoj zemlji? Ko smije, a ko ne smije glasati?



JEDNAKOST

Jednakost se odnosi na jednaka prava svih građana pred zakonom.

Također, princip ravnopravnosti žena i muškaraca temelj je svih evropskih politika i evropske integracije. Ono se primjenjuje u svim područjima. Princip jednake plate za isti rad postao je dijelom Ugovora iz Rima davne 1957. godine.

Nažalost, u našem svijetu još uvijek postoje mnogi oblici nejednakosti. Na primjer, 2021. godine žene u Njemačkoj zarađivale su u prosjeku 18% manje po satu od muškaraca.

Šta mislite, jesu li svi ljudi u vašoj zemlji ravnopravni?



LJUDSKA PRAVA

Ljudska prava zaštićena su Poveljom EU-a o temeljnim pravima. Ona uključuju pravo na slobodu od diskriminacije na temelju pola, rasnog ili etničkog porijekla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili polne orijentacije, pravo na zaštitu podataka i pravo na pristup pravosuđu.

Vijeće Evrope osnovano je 5. maja 1949. kao prva politička organizacija u Evropi. Njegova temeljna svrha je promovisanje ljudskih prava, demokratije i vladavine prava širom evropskog kontinenta.

Nažalost, u EU još uvijek postoje različita kršenja ljudskih prava.

Ima li u vašoj zemlji kršenja ljudskih prava? Navedite primjere.



VLADAVINA PRAVA

Vladavina prava jedna je od temeljnih vrijednosti Unije, navedena u članu 2. Ugovora o Evropskoj uniji. Ona je također preduvjet za zaštitu svih ostalih temeljnih vrijednosti Unije, uključujući temeljna prava i demokratiju.

Poštovanje vladavine prava ključno je za samo funkcionisanje EU-a: za efikasnu primjenu prava EU-a, za ispravno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta, za održavanje okruženja pogodnog za ulaganja i za međusobno povjerenje.

Srž vladavine prava je efikasna sudska zaštita, koja zahtijeva nezavisnost, kvalitetu i efikasnost nacionalnih pravosudnih sistema.

Šta mislite, zašto je vladavina prava preduslov za zaštitu svih drugih temeljnih vrijednosti, prava, demokratije i za funkcionisanje tržišta?



**The EU
was started
for one
purpose:
peace**

Graphic by Jon Danzig

MIR I SIGURNOST

Ideja o stvaranju Evropske unije rodila se nakon Drugog svjetskog rata, kao rezultat napora da se spriječi ponovni sukob velikih razmjera. Osim toga, bez mira i sigurnosti nije moguć ni održivi razvoj. Pomoću različitih akcija EU nastoji ublažiti sigurnosne rizike, spriječiti sukobe, održati mir, pomoći partnerskim zemljama da se oporave od velikih kriza i postignu svoje ciljeve održivog razvoja.

Ciljevi održivog razvoja podstiču sve države članice da uspostave odgovorne i efikasne institucije koje će omogućiti svim ljudima osjećaj sigurnosti u svakodnevnom životu. Sukobi i sigurnosne prijetnje današnjice povezani su sa duboko ukorijenjenim nejednakostima, siromaštvom, slabim upravljanjem i vladavinom prava, nedostatkom uključenosti i sudjelovanja, organiziranim kriminalom i nezakonitim ekonomijama, diskriminacijom i rodnom nejednakošću, radikalizacijom i nasilnim ekstremizmom, terorizmom, prisilnim raseljavanjem i migracijama, klimatskim promjenama i degradacijama okoliša – uključujući nejednak pristup i neodrživo iskorištavanje prirodnih resursa, minerala i izvora energije.

Navedite neke primjere savremenih prijetnji miru i sigurnosti, bilo u vašoj zemlji, regiji, Evropi ili šire.



EUROMAJDAN

2013-2014

Revolucija dostojanstva, poznata i kao Euromajdan, izbila je na samom kraju euromajdanskih protesta, u februaru 2014. godine, kada su smrtonosni sukobi između demonstranata i snaga sigurnosti u glavnom gradu Ukrajine, Kijevu, kulminirali svrgavanjem izabranog predsjednika Viktora Janukoviča i rušenjem ukrajinske vlade.

Demonstranti na Euromajdanu jasno su pokazali da žele budućnost u svijetu evropskih vrijednosti. Revolucija je završila promjenom vlasti, a više od 100 ljudi izgubilo je živote. Mnogo se toga promijenilo u Ukrajini od tada. Civilno društvo postalo je aktivnije.

Jesu li vam poznati primjeri protesta za dostojanstvo u vašoj zemlji?



Alfreda Noncia Markowska

www.KLAMRA.org



ALFREDA MARKOWSKA

1926 -2021

Alfreda Noncia Markowska (10. maj 1926. – 30. januar 2021.) bila je poljska Romkinja koja je za vrijeme Drugog svjetskog rata spasila pedesetak židovske i romske djece od smrti u holokaustu. 'Porajmos' - romski holokaust ili romski genocid - naziv je za pokušaj nacista da počine etničko čišćenje pripadnika evropskih Roma i Sinta tokom Drugog svjetskog rata. Porajmos je odnio živote 500,000 evropskih Sinta i Roma.

Alfreda je rođena 1926. godine u nomadskoj porodici u poljskom taboru Romnja, putujućoj romskoj čergi. Kada su 1941. godine cijelu njenu širu porodicu - uključujući roditelje, braću i sestre - ubili nacisti, jedino je ona preživjela.

2006. godine odlikovana je Zapovjedničkim krstom sa zvijezdom reda Polonia Restituta za svoja junačka, humanitarna djela. Priča o Alfredi je važna jer su priče o hrabrosti Sinta i Roma nedovoljno poznate u Evropi.

Šta mislite, zašto su Romi bili među ciljanim i progonjenim skupinama za vrijeme holokausta?



EU anti-racism Action Plan

EU-OV AKCIONI PLAN PROTIV RASIZMA 2020

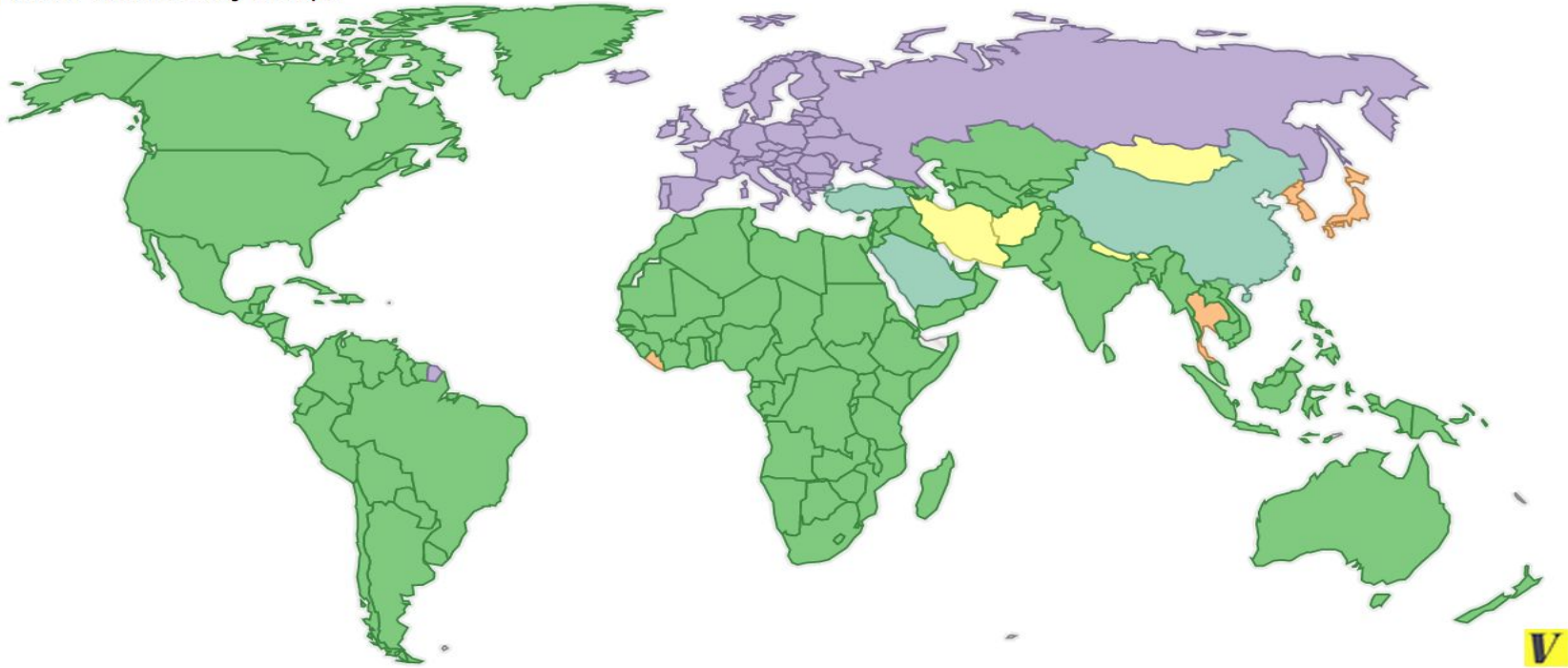
Akcioni plan EU-a za borbu protiv rasizma 2020. – 2025. propisuje niz mjera za pojačano djelovanje i okupljanje aktera na svim nivoima u cilju efikasnijeg rješavanja problema rasizma u EU-u. Ovaj Akcioni plan namjerava se uhvatiti u koštac sa rasizmom i rasnom diskriminacijom u cijelom društvu i to kroz djelovanje u skladu sa pravnim okvirom EU-a, pravednom policijom i zaštitom, edukacijom i njegovanjem kulture sjećanja, finansiranjem u područjima kao što su tržište rada, socijalna pomoć, zdravstvena zaštita i stanovanje, borba protiv ekstremizma i govora mržnje te efikasnije prikupljanje podataka. Rezultati Afrozensus istraživanja u Njemačkoj, koje je anketiralo hiljade 'ljudi crne rase, pripadnika autohtonih naroda i ljudi različitih rasa' (od engl. BIPOC, što je akronim za Black, Indigenous, and People of Color) o njihovom životu u Njemačkoj, govore o neophodnosti donošenja ovakvog plana.

Na primjer, više od 90 posto ispitanika izjavilo je da im ljudi diraju kosu bez traženja dopuštenja, a preko 98 posto ispitanika navelo je da su doživjeli diskriminaciju. Nažalost, rasizam je još uvijek čest u našem društvu.

Na koji se način možemo suprotstaviti rasizmu u svakodnevnom životu?

Countries that have been under European control

- Legend:
- Europe (Purple)
 - Colonized or controlled by Europe (Green)
 - Partial European control or influence (Teal)
 - European sphere of influence (Yellow)
 - Never colonized by Europe (Orange)



EVROPSKI KOLONIJALIZAM

15. - 20. vijeka

U zadnjih 500 godina mnoge su evropske države okupirale i pokorile zemlje u drugim dijelovima svijeta. Te se zemlje nisu mogle odbraniti od Evropljana koji su ih, koristeći napredno oružje za pljačku i brutalno ubijanje, pokoravali i pretvarali u svoje kolonije. Stanovnici kolonija nisu imali nikakva prava. Do izbijanja Prvog svjetskog rata 1914. više od polovine svjetskog stanovništva živjelo je u različitim evropskim kolonijama.

Tek 1945. godine, po završetku Drugog svjetskog rata, evropske se države postepeno počinju odricati svojih kolonija i te zemlje postaju nezavisne države. Mnoge od njih i danas pate zbog činjenice da su tako dugo bile pod stranom vlašću. Uspon Evrope nezamisliv je bez eksploatacije kolonijalnih resursa i porobljavanja ljudi. Kolonijalno nasilje evropskih država i kršenje ljudskog dostojanstva, uz potpuno nepoštivanje ljudskih prava za vrijeme kolonijalizma, u velikoj je mjeri oblikovalo rasističke koncepte koji su još uvijek prisutni.

Zašto je nekim evropskim zemljama teško suočiti se sa historijom i priznati svoju kolonijalnu prošlost?

March for Dignity

OFFICIAL SELECTION
VANCOUVER
QUEER
FILM
FESTIVAL

OFFICIAL SELECTION
Oslo/Fusion
International
Film Festival
2020

OFFICIAL SELECTION
Orlando
International
Film Festival
2020

OFFICIAL SELECTION
qFLIX
Philadelphia
2020

A FILM BY JOHN EAMES
PRODUCED BY CASSANDRA ROBERTS AND JOHN EAMES • MUSIC COMPOSED BY TARA CREME • EDITED BY CASSANDRA ROBERTS
EXECUTIVE PRODUCERS MATHEW FRANKLAND AND DAVID NICHOLSON AND DANIEL KINEARSEY • WRITTEN BY JOHN EAMES AND CASSANDRA ROBERTS
DIRECTED BY JOHN EAMES

PARADA ZA DOSTOJANSTVO

2020

Parada za dostojanstvo je film koji prati grupicu hrabrih LGBTI+ aktivista u Tbilisiju, u Gruziji, dok pokušavaju održati prvu Paradu ponosa u svojoj zemlji u kojoj je homoseksualnost i dalje visoko stigmatizirana. Susreću se sa žestokim protivljenjem krajnje desnih skupina, vlade i gruzijske pravoslavne crkve, koja ima historiju podsticanja na nasilje nad pripadnicima LGBTI+ zajednice.

Uz pretenzije na članstvo u Evropskoj Uniji, te snažne anti-ruske osjećaje u dnevno-političkom diskursu, Gruzijci se nalaze na historijskoj prekretnici - moraju se odlučiti hoće li se boriti za napredak i ljudska prava ili ipak pristati na veći ruski uticaj. Usred ovih geopolitičkih previranja, predani organizatori Tbilisi Pride-a nastoje povećati vlastitu vidljivost u svojoj zemlji u razvoju.

Šta mislite, zašto je u nekim zemljama LGBTI+ aktivistima teško organizovati i održati Paradu ponosa?



TVRĐAVA EVROPA

2020 - 2022

Iako je ljudsko dostojanstvo važna vrijednost EU-a, ono se često krši jer se EU sve više zatvara od izbjeglica - uz dramatične posljedice. Kritičari čak spominju termin “Tvrđava Evropa”.

Na primjer, izbjeglice koje su pokušale preći hrvatsko-bosansku granicu u Evropsku Uniju doživjele su razne napade na svoje ljudsko dostojanstvo, neke inspirisane rasističkim motivima. Posljednjih godina hrvatska je policija često bila na meti kritika zbog premlaćivanja i pljačkanja izbjeglica, kao i njihovog prisilnog vraćanja u Bosnu i Hercegovinu. Tako je nastao termin pushback - nasilno vraćanje migranata sa granica njihove odredišne ili tranzitne destinacije. To je protivzakonito.

Na svim evropskim vanjskim granicama položaj izbjeglica je loš i narušava ljudsko dostojanstvo.

Kojih se još primjera savremenih slučajeva povrede ljudskog dostojanstva možeš sjetiti?



PRVA PARADA PONOSA (DAN CHRISTOPHEROVE ULICE)

1979

Prvi "Dan Christopherove ulice" u Berlinu održao se 30. juna 1979. - "Gay Pride" bio je moto pod kojim je 450 demonstranata izašlo na ulice Zapadnog Berlina.

Dan Christopherove ulice održava se u znak sjećanja na Stonewallske nemire, prvi veliki ustanak homoseksualaca protiv policijskih napada u New Yorku 27. juna 1969. Neredi su izbili u baru Stonewall Inn, koji se nalazi u Christopherovoj ulici.

Jedna od glavnih sloboda koju imamo je sloboda mirnih demonstracija, odnosno sloboda okupljanja. Razlog zašto se parade ponosa i dalje održavaju je taj što se, naprotiv napretku ljudskih prava, mnoga prava LGBT zajednica još uvijek krše ili ne poštuju. Na primjer, u Mađarskoj je od 2021. godine zabranjeno edukovati mlade o pitanjima seksualne raznolikosti.

Kakav je položaj LGBT osoba u vašoj zemlji - poštuju li se njihova ljudska prava?



SMRT AYLANA KURDIJA

2015

Aylan je imao samo dvije godine i dva mjeseca kada se utopio u Sredozemnom moru nedaleko od turske granice 2. septembra 2015. Prizor beživotnog tijela dječaka na plaži obišla je svijet. Aylan Kurdi pobjegao je iz ratom razorene Sirije sa petogodišnjim bratom, majkom Rehan i ocem Abdullahom, koji je jedini preživio prevrtanje čamca.

Jedna od sloboda koje se smatraju dijelom evropskih vrijednosti je sloboda kretanja koja građanima garantuje slobodu kretanja i pravo na boravak u Uniji. Ipak, ta sloboda nije garantovana hiljadama migranata i izbjeglica koje rizikuju vlastite živote na opasnom putovanju do Evrope. Konvencija UN-a o statusu izbjeglica iz 1951. utvrdila je prava izbjeglica na traženje utočišta, kao i obaveze država potpisnica Konvencije da ih zaštite - međutim, "Tvrđava Evropa" ne ispunjava mnoge od navedenih obaveza, provodeći umjesto toga svoju strategiju upotrebe sile i odvraćanja kako bi spriječila ljude od dolaska na evropske granice.

Na fotografiji je instalacija "SOS - Save Our Souls (Spasite naše duše)," studenta arhitekture Achilleas Souras.

Evropske vrijednosti su jedan od razloga zbog kojega mnogi rizikuju (a neki i gube) živote pokušavajući neku od zemalja EU-a učiniti svojim domom. Na koji način Evropa može biti dosljedna vlastitim vrijednostima kad su u pitanju migranti i izbjeglice?



PROGRAM ERASMUS

1987

Program Erasmus pokrenut je 1987. kako bi pomogao mladim Evropljanima da odu u inostranstvo i posjete druge evropske zemlje. Pomoću njega, više od 9 miliona ljudi studiralo je, osposobljavalo se i volontiralo u inostranstvu. U nadolazećim godinama Erasmus planira pomoći još milionima mladih. Program je prikladan za svakoga ko želi provesti vrijeme u inostranstvu u Evropi. Mladima je zanimljiv jer, prije svega, promovirše stručna usavršavanja, sport i mobilnost mladih, ali i volonterske usluge i programe razmjene mladih. Ali više od svega Erasmus promovirše slobodu kretanja unutar Evrope i zajednički razvoj civilnog društva. Procjenjuje se da u Evropi živi više od milion 'Erasmus beba', odnosno beba rođenih tokom razmjene ili nakon nje, od roditelja koji su se upoznali za vrijeme Erasmus razmjene.

Možete li se zamisliti kako živite u nekoj drugoj evropskoj zemlji neko vrijeme? Ako da, gdje biste voljeli otići?



SCHENGENSKI SPORAZUM

1985

Schengenski sporazum, koji omogućuje ljudima putovanje bez provjere pasoša na granicama, dobio je ime po malom selu u Luxemburgu. 14. juna 1985. godine potpisale su ga Belgija, Njemačka, Francuska, Luksemburg i Nizozemska.

Schengenski prostor trenutno obuhvata 27 zemalja. Uprkos izuzetnoj praktičnosti i olakšanoj slobodi kretanja unutar EU, nisu sve zemlje EU-a i evropskog kontinenta dio sporazuma. Schengenski sporazum ključan je za olakšavanje putovanja i slobode kretanja otprilike 1,7 miliona Evropljana koji svaki dan putuju između zemalja EU-a zbog posla.

Ljudi koji žive izvan schengenskog područja, i potrebna im je schengenska viza za putovanje u neku od zemalja EU-a, moraju proći komplikovane procedure kako bi osigurali vizu. (Pogledajte pitanja koja se postavljaju tokom procesa podnošenja zahtjeva za vizu):

www.schengenvisainfo.com/blog/visa-interview-questions/

Šta mislite, zašto je postupak dobivanja Schengenske vize toliko komplikovan?



MUSEO ATLANTICO

2016

Museo Atlantico prvi je podvodni muzej u Evropi. Nalazi se na Kanarskim ostrvima i predstavlja spomenik hiljadama zaboravljenih izbjeglica koje prelaze Sredozemno more. Podvodno umjetničko djelo, koje se sastoji od skulptura izbjeglica prikazanih kao brodolomaca koji pokušavaju doći do Evrope, nalazi se nedaleko Lanzarotea, jednog od španskih Kanarskih otoka. Skulpture umjetnika Jasona deCairesa Taylora čine prvi evropski podvodni muzej, koji je otvoren za javnost 2016 godine. Museo Atlantico prostire se na površini od 2500 četvornih metara, na dubini od 12 do 15 metara ispod površine. Područje je zaštićeno od jakih struja i jedno je od omiljenih odredišta ronilaca: samo 2013. godine više od 100.000 turista posjetilo je ove dubine. Planirani vijek trajanja skulptura je 300 godina, a izrađene su od materijala koji ne predstavlja nikakvu prijetnju okolnom morskom ekosistemu. Zapravo, osmišljen je za poboljšanje bioraznolikosti, poput umjetnog koraljnog grebena.

Šta mislite o muzeju pod vodom? Kakvu poruku šalje?

A black and white photograph showing the back of a person with long, dark, wavy hair. On the upper back, there is a tattoo consisting of a barcode with the word "SLAVE" printed in capital letters directly below it. The person is wearing a dark, possibly black, garment. The background is a plain, light-colored wall.

SLAVE

Izvor fotografije: Maria Charitou, www.flickr.com/photos/iragelb/5611594783

MODERNO ROPSTVO U EVROPI

2021

Prema globalnim procjenama, 50 miliona ljudi živjelo je u modernom ropstvu u 2021. godini.

Moderno ropstvo dolazi u različitim oblicima: prisilni rad, trgovina ljudima ili prisilni brak. U Evropi posljednja forma modernog ropstva nije toliko česta: najrašireniji oblici su trgovina ljudima i prisilni rad. Oni obično idu ruku pod ruku jer se prisilni rad javlja odmah nakon što neko postane žrtva trgovine ljudima.

U zapadnoj i južnoj Evropi u 2018. godini identifikovano je 11.839 žrtava. Većina njih nisu bili državljani zemlje u kojoj su bili porobljeni. Od ukupnog broj žrtava modernog ropstva, 44% njih bile su žrtve seksualnog iskorištavanja, dok je 32% bilo podvrgnuto prisilnom radu. Preostali postotak izložen je izrabljivačkom prosjačenju ili drugim vrstama robovanja.

Šta se može poduzeti kako bi se smanjio broj modernih robova u Evropi?



Izvor fotografije: Airplane flying over the Baltic Way (airplanes were used to coordinate the efforts and to photograph and film the human chain).
by Janina Kafemanaitė-Lesickienė

VIA BALTICA

1989

Na fotografiji je prikazan ljudski lanac nazvan Baltički put, koji predstavlja zajednički protest Estonaca, Latvijaca i Litvanaca za nezavisnost svojih zemalja od Sovjetskog Saveza, održan 23. augusta 1989. godine. Stanovnici Estonije, Latvije i Litve formirali su ljudski lanac dug više od 600 kilometara kroz tri baltičke države: od Vilnusa u Litvi, preko Rige u Latviji, do Talina u Estoniji, duž "Via Baltice", dugom cestom koja prolazi kroz baltičke države.

Nikad prije u historiji Sovjetskog Saveza nije se toliko ljudi okupilo na protestima koji su kritikovali sistem. Akcija "Baltički put" obznanila je svijetu težnje za nezavisnošću. Moć komunističke partije u baltičkim državama bila je sve više ugrožena, a borba civilnog društva za demokratiju postala je vidljiva u cijelom svijetu.

Možete li se sjetiti drugih primjera masovnih protesta za demokratiju?



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

GRAND CHAMBER

CASE OF SEJDIĆ AND FINCI v. BOSNIA AND HERZEGOVINA

(Applications nos. [27996/06](#) and [34836/06](#))

JUDGMENT

STRASBOURG

22 December 2009

SLUČAJ SEJDIĆ-FINCI

2009

Dervo Sejdić i Jakob Finci državljani su Bosne i Hercegovine (BiH). Sejdić je Rom, a Finci Židov. Njih su se dvojica željela kandidovati na izborima. Međutim, dana 10. februara 2006. i 3. januara 2007. dobili su pisanu odbijenicu Centralne izborne komisije da se zbog nacionalnog porijekla ne mogu kandidovati na izborima za Predsjedništvo i Dom naroda Parlamentarne skupštine. Naime, prema Daytonskom mirovnom sporazumu, samo pripadnicima jednog od tri konstitutivna naroda u Bosni i Hercegovini – dakle, Bošnjacima, Hrvatima ili Srbima – dopušteno je kandidovati se na izborima za Dom naroda ili Predsjedništvo. To isključuje pripadnike 14 nacionalnih manjina u zemlji.

Evropski sud za ljudska prava utvrdio je da to predstavlja diskriminaciju. Bosna i Hercegovina još uvijek nije promijenila Ustav i zakon kako bi pripadnici manjina mogli biti birani.

Znaš li primjere drugih zemalja u kojima se krše prava manjina?



Council of Europe Conseil de l'Europe

VIJEĆE EVROPE

1949

Kao prvi korak prema međusobnoj saradnji, zapadnoevropske nacije su stvorile Vijeće Evrope, čiji je cilj promovisanje demokratije i zaštita ljudskih prava. Danas Vijeće Evrope uključuje 46 zemalja – gotovo cijeli evropski kontinent. Najpoznatije je po izradi Evropske konvencije o ljudskim pravima, koja je potpisana 1950., a stupila je na snagu 1953. godine.

Evropski sud za ljudska prava osnovan je 21. januara 1959. kako bi osigurao da zemlje poštuju prava i garancije utvrđene Konvencijom. Sjedište mu je u Strasbourgu, Francuska.

Vijeće Evrope samostalna je međunarodna organizacija, odvojena od Evropske unije te nije pod njenom kontrolom. Nedavno je ojačana saradnja između Evropske unije i Vijeća Evrope, posebno u području kulture i obrazovanja, kao i u međunarodnom provođenju pravde i ljudskih prava. Nažalost, kršenja ljudskih prava ima i u zemljama članicama Vijeća Evrope.

Kako biste ocijenili stanje ljudskih prava u Evropi?



PAD BERLINSKOG ZIDA

1989

Pad Berlinskog zida 9. novembar 1989. godine, za vrijeme Mirne revolucije, ključni je događaj u svjetskoj historiji koji je označio pad Željezne zavjese. Također se smatra jednim od događaja koji su pokrenuli pad komunizma u Istočnoj i srednjoj Evropi. Njemu je prethodio Pokret solidarnosti u Poljskoj.

Ubrzo nakon toga došlo je do pada unutar njemačke granice. Kraj hladnog rata proglašen je na Samitu na Malti tri sedmice kasnije, a ponovno ujedinjenje Njemačke dogodilo se u oktobru sljedeće godine.

Kako je podjela Njemačke utjecala na razvoj demokratije u dva dijela, na Istoku i na Zapadu?



KUĆA EVROPSKE HISTORIJE

2017

Kuća evropske historije prostor je za učenje, razmišljanje i raspravu. Namijenjena je svima, neovisno o dobi i porijeklu. Njezina osnovna misija je povećati razumijevanje evropske historije u svoj njezinoj složenosti, ohrabriti razmjenu ideja i preispitivati pretpostavke. Kuća evropske historije predstavlja evropsku historiju tako da povećava nivo osviještenosti o postojanju više mogućih perspektiva i tumačenja. Čuva uspomene koje su zajedničke i one koje donose podjele. Prikazuje i prikuplja historiju evropske integracije i njezinih temelja. Kuća evropske historije mjesto je susreta i razmjene. Njezino višedimenzionalno tumačenje prošlosti pomaže nam odgovoriti na pitanja relevantna za današnju Evropu. Posjetite internet stranicu muzeja za više informacija: <https://historia-europa.ep.eu/>

Šta mislite, zašto Kuća evropske historije nastoji predstaviti evropsku historiju kroz pogled multiperspektivnosti (ili višeperspektivnosti)?

F **A** **C** **T**
K **E**

A photograph showing seven wooden blocks arranged on a light-colored wooden surface. The top row of blocks spells out 'FACT' and the bottom row spells out 'FAKE'. The blocks are light-colored wood with black letters. In the background, there is a white pot with a green plant and a wooden hourglass, both out of focus.

EVROPA I DEZINFORMACIJE

2018

Jeste li ikada pomislili da se priča ili fotografija na društvenim mrežama čini previše nevjerovatnom da bi bila istinita? Vjerovatno ste bili u pravu. Ali, nije uvijek lako prepoznati lažne priče. Namjerno širenje lažnih i pogrešnih informacija naziva se i dezinformisanje. Trend manipulisanja činjenicama remeti savremenu javnu komunikaciju, a time i demokratske procese.

Dezinformacije nisu novi fenomen, ali su, zahvaljujući širenju putem društvenih medija, postale gorući problem. Naime, one mogu uveliko utjecati na političke procese, npr. izbore, pa je doista važno dobro razmisliti i provjeriti tačnost vijesti prije nego što je podijelite.

Kako bi se osigurala zaštita evropskih vrijednosti i demokratskog sistem, Akcioni plan EU-a za borbu protiv dezinformisanja, objavljen 2018., navodi mjere za suzbijanje širenja dezinformacija na internetu.

Možete li navesti nekoliko primjera raširenih kampanja dezinformisanja?

16 SIDUR

Morgunblaðið

244. töl. 62. árg.

LAUGARDAGUR 25. OKTÓBER 1975

Prentsmiðja Morgunblaðsins.



ŠTRAJK ŽENA NA ISLANDU

1975

24. oktobra 1975. godine žene na Islandu pristupile su štrajku. Odbile su raditi, kuhati i brinuti se za djecu na jedan dan. Bio je to trenutak koji je promijenio način gledanja na žene u zemlji, ali i pomogao da Island zauzme mjesto na čelu borbe za rodnu ravnopravnost .

Muškarci i žene ni u današnje vrijeme nisu ravnopravni. Poljakinje su u 2020.-2021. održavale 'Protest žena' širom zemlje za polno i reproduktivno zdravlje i prava žena.

Možete li navesti druge primjere diskriminacije i kršenja ženskih prava u današnje vrijeme u Evropi?



NILDE IOTTI

1920 - 1999

Nakon Drugog svjetskog rata Nilde Iotti je postala vodeća organizatorica Saveza talijanskih žena, kojim je dominirala Talijanska komunistička partija. Kako su žene 1945. godine dobile puno pravo glasa, Iotti je uživala značajnu podršku među glasačicama pa je 1946. izabrana u Ustavotvornu skupštinu, gdje je bila zadužena za izradu dijela ustava nove Republike koji se odnosio na porodičnu politiku.

Tokom svoje političke karijere, snažno se borila za prava žena podržavajući i uspješno se zalažući za prioritete ženskog pokreta poput uvođenja zakona o razvodu i pobačaju u Italiji.

Možete li navesti druge primjere žena koje su imale vodeću ulogu u borbi za žensko pravo glasa i ravnopravnost?

GENDER EQUALITY INDEX 2021



EVROPSKI INSTITUT ZA RODNU RAVNOPRAVNOST

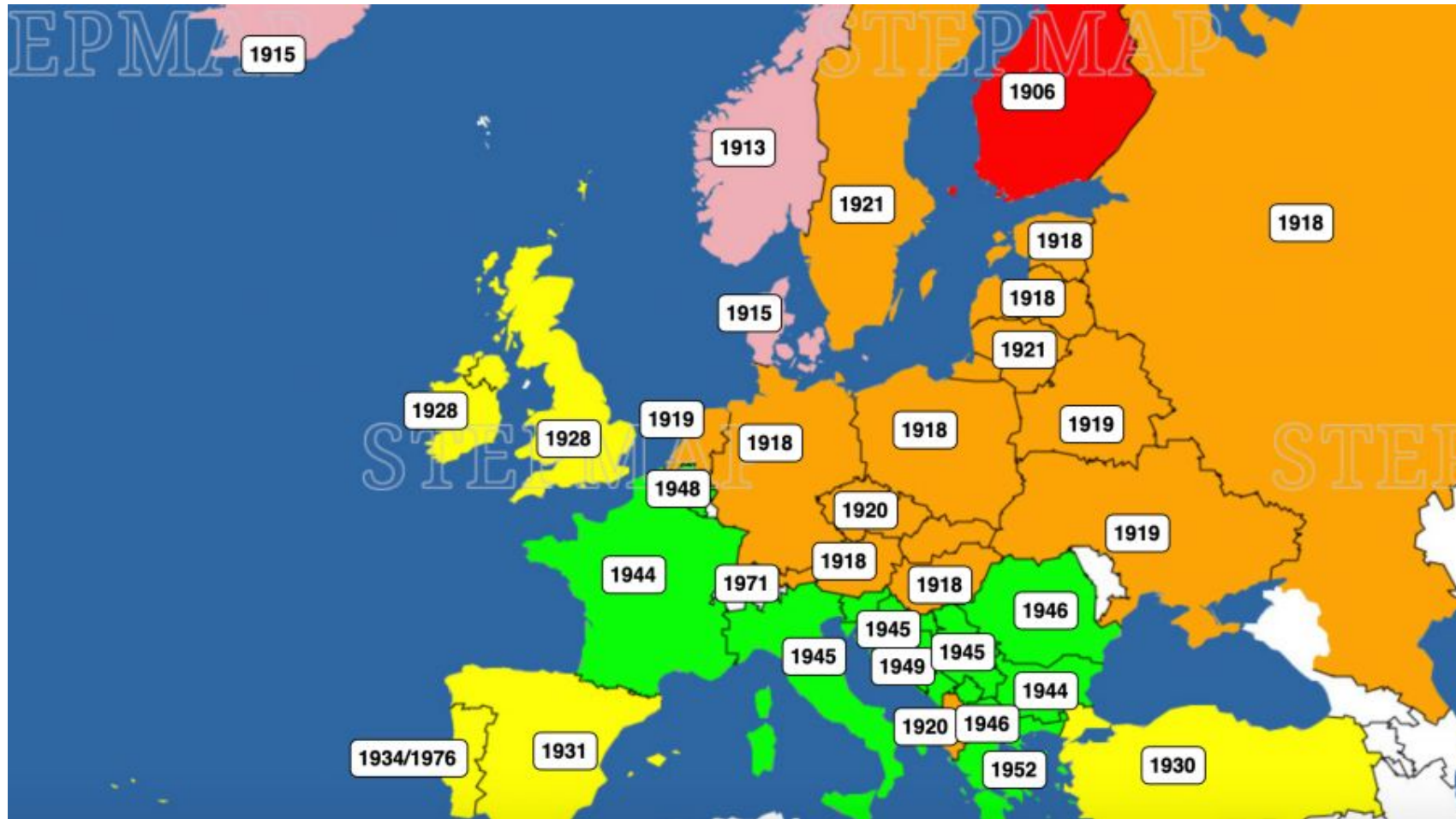
2006

U decembru 2006. godine EU je osnovao Evropski institut za rodnu ravnopravnost (EIGE - <https://eige.europa.eu/>). Institut posvećen isključivo ravnopravnosti polova započeo je sa radom 2010. godine.

Jednakost je jedna od temeljnih evropskih vrijednosti. Uprkos tome, postoji rodni jaz u razinama sudjelovanja, plaćama i beneficijama žena u poređenju sa muškarcima u EU-u. Kao autonomno tijelo, EIGE ima središnju ulogu u suočavanju sa izazovima i promovisanju jednakosti između žena i muškaraca širom Evropske unije.

Indeks rodne ravnopravnosti (prikazan na naslovnici) mjerni je instrument napretka rodne ravnopravnosti u EU, koji je razvio EIGE. On daje veću vidljivost područjima koja trebaju poboljšanja i na kraju se promovišu fabrike politika da osmisle efektivnije mjere za rodnu ravnopravnost.

Koje institucije, agencije i odbori za unapređenje ravnopravnosti polova postoje u vašoj zemlji?



ŽENSKO PRAVO GLASA

1906 - 1984

Sticanje prava glasa za žene bio je proces koje je različito trajao u različitim zemljama. Prvi zahtjevi za političkim sudjelovanjem žena u Evropi pojavili su se tokom Francuske revolucije i revolucija 1848. godine. Ali, ti su glasovi ostali iznimka. Tek su se u posljednjoj trećini 19. stoljeća u mnogim zemljama pojavili ženski pokreti. Žene su se okupile kako bi tražile svoja društvena i politička prava.

Većina zemalja koje su sudjelovale u Prvom svjetskom ratu doživjele su radikalne političke promjene oko 1918. godine. Austrija je bila jedna od zemalja u kojima je žensko pravo glasa ostvareno na kraju rata. U zemljama u kojima se te promjene nisu dogodile, poput Belgije i Francuske, žene su morale duže čekati na političku ravnopravnost. Južna Evropa, zajedno sa Švicarskom, ženama je dala pravo glasa tek nakon Drugog svjetskog rata. Prva zemlja u Evropi koja je ženama dala pravo glasa bila je Finska 1906. godine, a posljednji je bio Lihtenštajn 1984. godine.

Kada su u vašoj zemlji žene dobile pravo glasa?



**culture
action
europe**

KULTURNA AKCIJA EVROPA

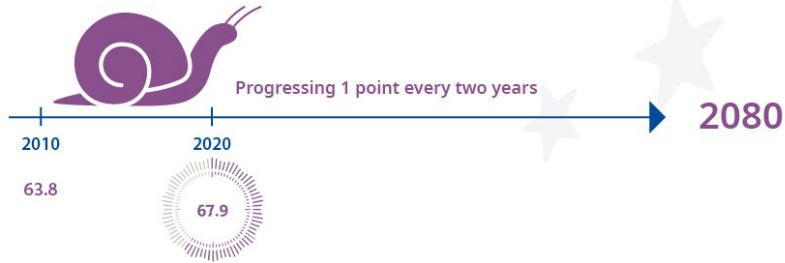
1994

Kulturna akcija Evropa (CAE) osnovana je 1994. godine pod imenom European Forum for Arts and Heritage (EFAH) – Forum Européen pour les Arts et le Patrimoine (FEAP) - Evropski forum za umjetnost i baštinu (EFUB) u skladu sa belgijskim zakonom. Djelujući prije svega kao „mreža mreža“, cilj joj je bio održavanje kontinuiranog dijaloga i razmjene znanja između kulturnog sektora u Evropi i kreatora politika EU-a.

Organizacija se zalaže za pristup umjetnosti i sudjelovanje u kulturi kao temeljno pravo svakog građanina. Kontinuirano lobira za javna ulaganja u kulturu i umjetnost kao glavnu pokretačku snagu razvoja održive i kohezivnije Evrope. CAE je 2021. godine javno pozvala na rodnu ravnopravnost i raznolikost unutar kulturnog sektora, ističući da su djela umjetnica nedovoljno zastupljena u zbirkama u Evropi; da se radovi umjetnica prodaju uz značajan popust u poređenju sa radovima muškaraca, kao i da se žene suočavaju sa poteškoćama u držanju odgovornih pozicija u umjetničkom i kulturnom sektoru.

Na koji način se jednakost i raznolikost mogu bolje promovisati i postići u kulturi i umjetnosti?

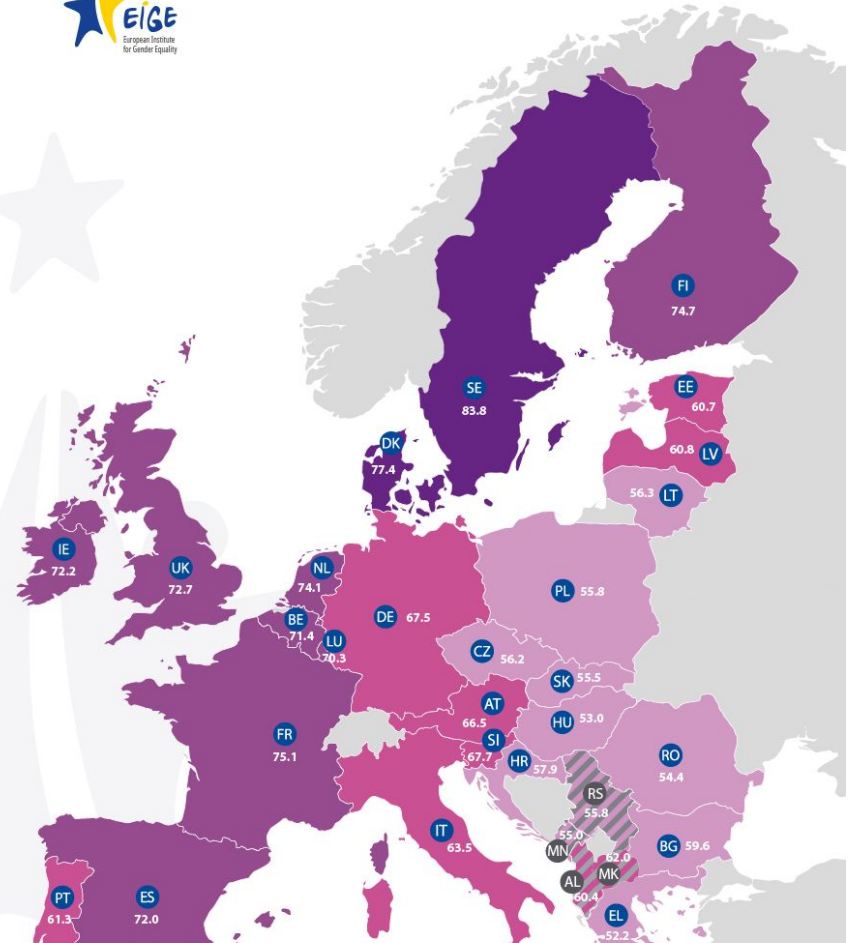
Can we wait 60 more years to reach gender equality?



1 FULL INEQUALITY

FULL EQUALITY 100

52.2 53.0 54.4 55.0 55.5 55.8 55.8 56.2 56.3 56.9 57.9 59.6 60.4 60.7 60.8 61.3 62.0 63.4 63.5 66.5 67.5 67.7 67.9 70.3 71.4 72.0 72.2 72.7 74.1 74.7 75.1 77.4 83.8



RODNA RAVNOPRAVNOST U EVROPI

2020 - 2025

Iako se stavovi prema jednakosti mijenjaju ni današnja mlađa generacija nije imuna na rodne stereotipe i razlike. I dalje postoje nejednakosti između žena i muškaraca, posebno na tržištu rada. Žene u Evropskoj uniji (EU-27) u prosjeku zarađuju 16% manje od muškaraca, uz značajne razlike među zemljama.

Rodne nejednakosti u obrazovanju i dalje su prisutne, na primjer, pri odabiru područja obrazovanja. Međutim, uprkos tome što je veća vjerovatnoća da će žene imati diplomu višeg stepena obrazovanja i dalje su prezastupljene u područjima studija koji su povezani sa tradicionalno ženskim ulogama kao što su područja koja se odnose na njegu, a nedovoljno zastupljene u područjima kao što su nauka i inženjerstvo. Konačno, žene su manje zastupljene na vodećim pozicijama u raznim domenima: politici, ekonomiji, nauci i istraživanju. Samo 7,5% predsjednika odbora i 7,7% izvršnih direktora su žene.

Navedi neke korake, politike i akcije koje bi ubrzale napore postizanja rodne ravnopravnosti u Evropi?



TREĆI POL

2013

Njemačka postaje prva evropska zemlja koja priznaje treći pol za roditelje koji popunjavaju rodni list za bebe rođene sa karakteristikama oba pola. Ljudi koji se ne uklapaju u biološke definicije muškarca ili žene u Njemačkoj se sada mogu zakonski identificirati kao treći pol. Ovo je važno za priznavanje prava interpolnih osoba. Posljednjih godina svjedočimo rastućoj svijesti o širokom rasponu kršenja prava interpolnih i transrodnih osoba.

Kakav je položaj i kakva ljudska prava imaju transrodne osobe u vašoj zemlji?



MICHAELA MOUA

2021

2020. godine Evropska komisija je usvojila EU-ov akcioni plan za borbu protiv rasizma 2020.-2025. Za njegovo provođenje Komisija imenuje koordinatora za borbu protiv rasizma.

Koordinator usko saraduje sa osobama manjinskog rasnog ili etničkog porijekla i prenosi njihovu zabrinutost Evropskoj komisiji. Koordinator saraduje sa državama članicama, Evropskim parlamentom, civilnim društvom i akademskom zajednicom kako bi ojačao političke odgovore u području borbe protiv rasizma. Osim toga, koordinator udružuje snage sa službama Evropske komisije u provedbi njezine politike o sprječavanju i borbi protiv rasizma.

Michaela Moua iz Finske prvi je ikad nominovani koordinator (2021).



EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

1959

Evropski sud za ljudska prava (ESLJP), osnovan 1959. godine, međunarodni je sud Vijeća Evrope koji primjenjuje Evropsku konvenciju o ljudskim pravima. Sud razmatra zahtjeve u kojima se navodi da je ugovorna država prekršila jedno ili više ljudskih prava navedenih u Konvenciji ili njezinim dopunskim protokolima kojih je država članica stranka.

Proučite stranicu sa profilima država (<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=press/country&c=>) i raspravite ključne slučajeve iz vaše zemlje koji su izneseni i vođeni na ESLJP-u.



OPŠTA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

1948

Sedamdeset godina nakon njenog usvajanja, Opšta deklaracija o ljudskim pravima ima utjecaj kojem su se njezini sastavljači nadali. Poslužila je kao temelj za kodifikaciju ljudskih prava na globalnom, regionalnom i nacionalnom nivou. Iako nisu obavezujuće, mnoge njezine odredbe uživaju takvo neosporno priznanje da se smatraju dijelom međunarodnog običajnog prava i stoga su univerzalno obavezujuće. U nedostatku univerzalne ratifikacije ugovora o ljudskim pravima, Deklaracija često ostaje središnja referenca na koju se treba pozvati za osudu kršenja ljudskih prava. EU je u potpunosti prihvatio značaj Deklaracije, koristeći je za postavljanje standarda u svom unutrašnjem zakonodavstvu i međunarodnim sporazumima te za usmjeravanje svoje vanjske politike.

Koji su glavni problemi, izazovi i paradoksi koji proizlaze iz okvira ljudskih prava?



Article 2
Droit à la vie
Le droit de toute personne
à la vie est protégé par la loi.

Artikel 2
Recht auf Leben
Das Recht jedes Menschen
auf das Leben wird
gesetzlich geschützt.

FACES AND RIGHTS (LICA I PRAVA)

2013

Izložba prikazuje Evropsku konvenciju o ljudskim pravima serijom portreta i prizorima svakodnevne, mozaikom pojedinačnih situacija koje ilustruju i uskraćivanje i uživanje naših najcjjenjenijih prava i sloboda.

Svaki od 12 panela predstavlja članak Konvencije. Prikazana lica i tijela zajedno formiraju stranice otvorene knjige čiji amblematski tekst nastavlja živjeti kao instrument koji se neprestano ažurira kako bi se nosio sa novim problemima sa kojima se suočava naša civilizacija.

U godinama koje dolaze, pristupanje Evropske Unije Konvenciji trebalo bi otvoriti novo poglavlje u historiji zaštite ljudskih prava u Evropi.

Izložba se može posjetiti na internet stranici:

<https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention/virtual-exhibition>

MAP OF LGBT-FREE ZONES

LGBT-free zone motions are made by Polish municipalities, powiats (counties), and voivodeships (provinces) who declare the regions under their control as free of "LGBT ideology".

- województwo (province)
- powiat (county)
- gmina (municipalities)

GMINA (municipalities)

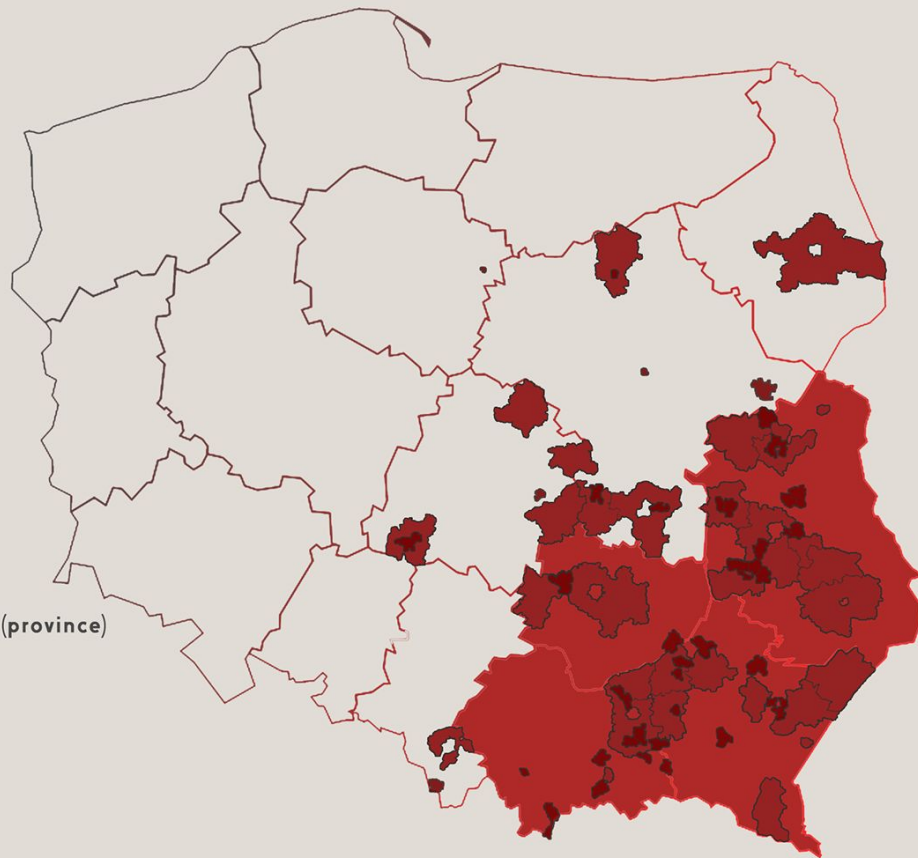
Istebna
Jordanów
Końskowola
Lipinki
Łososina Dolna
Niebylec
Ostrów Lubelski
Szerzyny
Tuszów Narodowy
Urzędów
Wilkołaz
Zakrzówek
Klwów
Ksawerów
Serniki
Tuchów
Zarzecze
Trzebieszów

POWIAT (county)

świdnicki
białostocki
bielski
jarosławski
kolbuszowski
kraśnicki
leski
lubaczowski
mielecki
puławski
rycki
tarnowski
włoszczowski
zamojski
krasnostawski
kielecki
łukowski

WOJEWÓDZTWO (province)

Lubelskie
Małopolskie
Podkarpackie
Świętokrzyskie



Zone bez LGBT-a

2013

Zone bez LGBT-a su opštine i regije u Poljskoj koje su se proglasile negostoljubivima prema "LGBT ideologiji" kako bi zabranile marš za jednakost i druge LGBT događaje. Do juna 2020. godine oko 100 opština i pet kantona (vojvodstava), koje obuhvaćaju trećinu zemlje, donijele su rezolucije kojima su se okarakterisale kao "zone bez LGBT osoba". U septembru 2021. godine četiri su vojvodstva (kantona) povukla mjere nakon što je EU zaprijetio da će im uskratiti finansiranje. Poljski advokat za ljudska prava osporio je nekoliko rezolucija o zonama bez LGBT osoba, a 28. juna 2022. godine glavni poljski apelacioni sud potvrdio je presude nižih sudova kojima su poništene te rezolucije, ukidajući ih u četiri opštine. Pobornici tvrde da zone brane tradicionalne porodične vrijednosti, dok protivnici tvrde da zone potkopavaju prava LGBT osoba.

Kršer li se LGBT prava u vašoj zemlji? Na koji način?



ZABRINUTOST ZA VLADAVINU PRAVA U MAĐARSKOJ

2022

Evropska komisija je u julu 2021. godine predložila da se Mađarskoj uskrati procijenjenih 7,5 milijardi eura evropskih sredstava zbog problema sa korupcijom i ponovljenih sukoba sa EU-om u vezi sa sve lošijim stanjem vladavine prava u zemlji.

Predsjednica Evropske komisije Ursula von der Leyen izjavila je da se "moraju poduzeti mjere ako se utvrdi da kršenja vladavine prava u državama članicama utiču ili ozbiljno ugrožavaju dobro financijsko upravljanje proračunom Unije ili finansijske interese Evropske unije".

Povjerenik Johannes Hahn, zadužen za proračun i administraciju, rekao je da se taj iznos odnosi na 65 posto obaveza prema Mađarskoj, dodijeljenih za tri operativna programa u okviru kohezijske politike i trećinu kohezijskih sredstava koje je zemlja dobila iz proračuna EU-a.

Kohezijska sredstva EU-a namijenjena su siromašnijim evropskim zemljama za pomoć u promovisanju rasta i zapošljavanja, dok operativni programi obuhvataju specifičnije investicijske projekte.



FRANS TIMMERMANS

2015

“Vladavina prava je dio DNK EU-a. To nas čini onim što jesmo,” poručio je prvi potpredsjednik Evropske komisije Frans Timmermans ispunjenoj dvorani studenata u svom uvodnom govoru na otvaranju akademske godine u Tilburgu 2015. godine. Doista, vladavina prava jedno je od temeljnih načela i vrijednosti EU-a.

Od početka 1990-ih EU je pojačao svoje napore na promovisanju ljudskih prava, demokratije i vladavine prava, uključujući ih u sve sporazume sa trećim zemljama.

U posljednje vrijeme Komisija je počela smišljati nove mjere usmjerene na zaštitu vladavine prava u državama članicama EU. Jedna od tih mjera je i godišnji ciklus revizije vladavine prava, koji uključuje godišnji izvještaj o vladavini prava kojim su obuhvaćene sve države članice EU-a, a koje je namijenjeno jačanju postojećih mehanizama. Cilj ove zaštitne mjere je odgovor na sveprisutnu zabrinutost u vezi sa demokratskim nazadovanjem nekih država članica EU-a.



#TeamJunckerEU

Europese
Commissie

Commissie
européenne

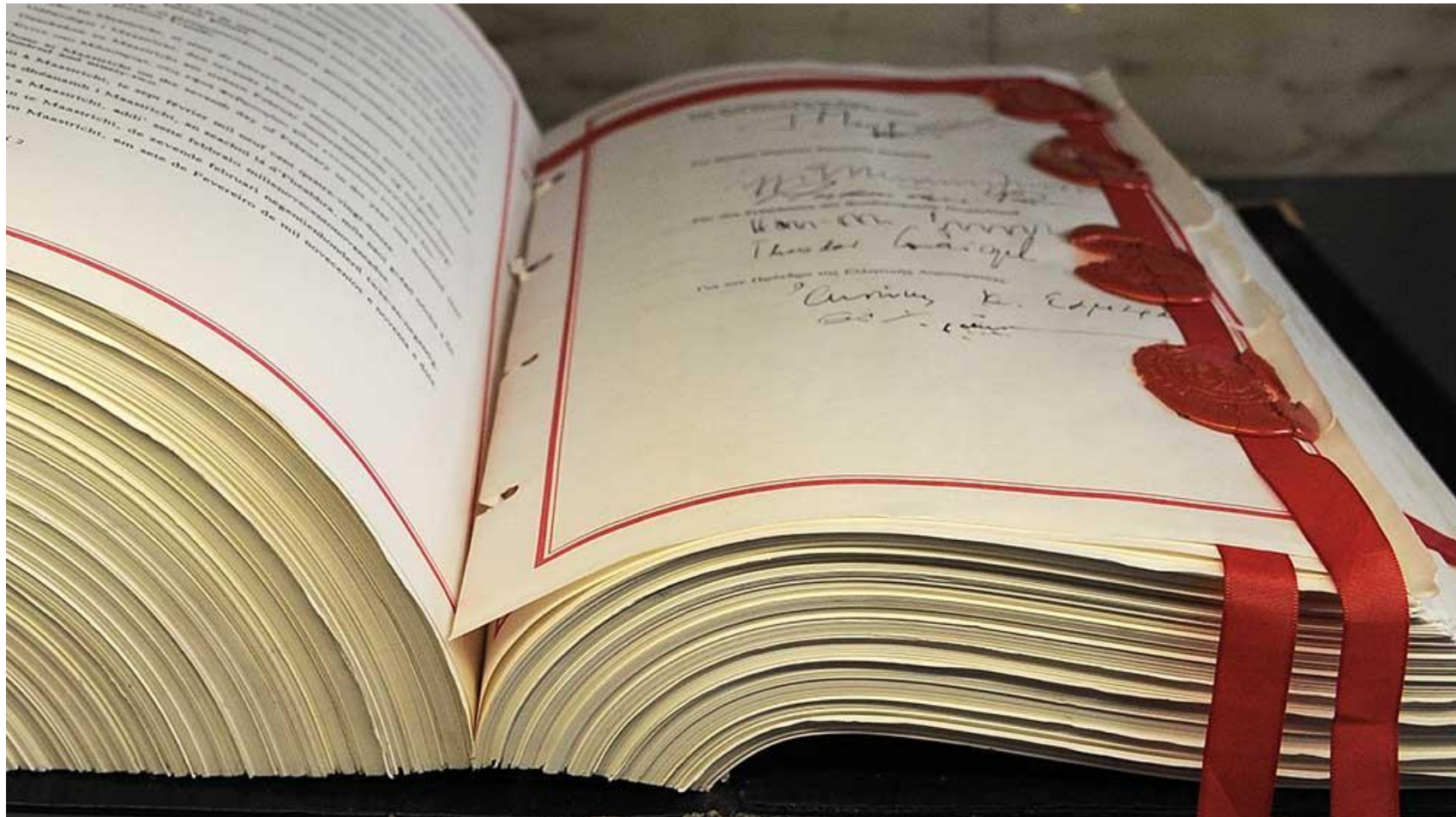
European
Commission

EVROPSKA KOMISIJA

1958

Osnovana 1958. godine Evropska Komisija (EK) političko je i glavno izvršno tijelo Evropske unije. Sastoji se od po jednog povjerenika iz svake od 27 država članica koji djeluju kao kolegij na čijem se čelu nalazi predsjednik. Za svakodnevni rad Komisije zaduženo je administrativno osoblje koje broji oko 32,000 službenika. Komisija je podijeljena na Opšte uprave i službe. Svaka Opšta uprava odgovorna je za određeno političko područje i na njenom se čelu nalazi glavni direktor koji odgovara jednom od povjerenika. Predstavnik svake države dužan je prisegnuti da će zastupati opšti interes EU-a kao cjeline, a ne samo svoje države.

Predsjednika Komisije (trenutno tu dužnost izvršava Ursula von der Leyen) predlaže Evropsko vijeće, a bira Evropski parlament. Evropsko vijeće zatim, u dogovoru sa imenovanim predsjednikom, imenuje ostale članove Komisije, nakon čega su tih 27 članova kao tim predmet glasanja o odobrenju Evropskog parlamenta. Sadašnja Komisija je Komisija Von der Leyen koja je preuzela dužnost u decembru 2019., nakon izbora za Evropski parlament u maju iste godine.



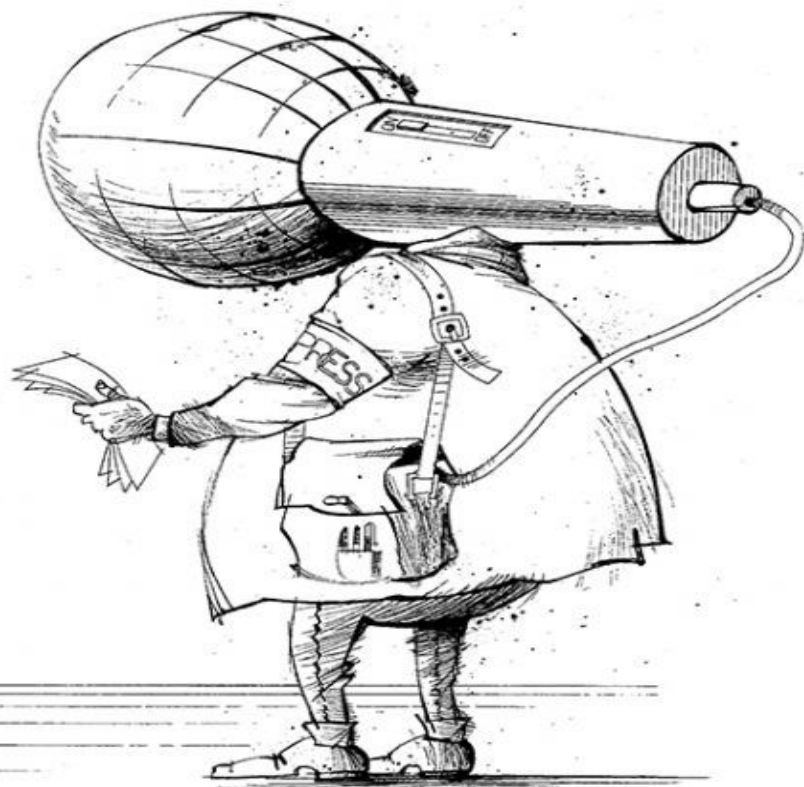
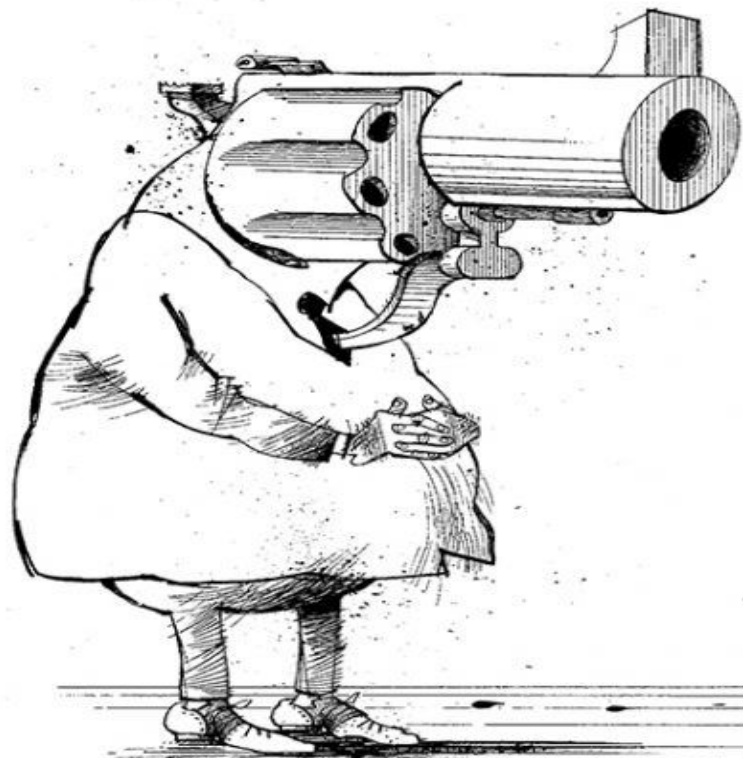
SPORAZUM O EVROPSKOJ UNIJI

1992

Ugovor iz Maastrichta, poznat i kao Ugovor o Evropskoj uniji (TEU), jedan je od temeljnih dokumenata stvaranja Evropske unije. On je rezultat višegodišnjih razgovora među vladama. Potpisan je 1992. godine u nizozemskom gradu Maastrichtu, koji se nalazi blizu granica sa Belgijom i Njemačkom.

Ugovor o EU-u predstavlja pravni osnov EU-a jer utemeljuje opšti princip svrhe EU-a, upravljanje njenim centralnim institucijama (kao što su Komisija, Parlament i Vijeće), kao i pravila o vanjskoj i sigurnosnoj politici.

Članak 1. utvrđuje da je Evropska unija nasljednica Evropske zajednice te postavlja pravne vrijednosti i ugovore. Članak 2. ističe da se Unija “temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokratije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina”. Države članice njeguju zajedničke vrijednosti “u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca”.



Hess

Izvor ilustracije: www.cartooningforpeace.org/en/soutiens/press-cartoonists-in-europe-must-be-protected/
Karikatura: Censorship and freedom of expression (Cenzura i sloboda izražavanja) - Hassan (Iran)

ZAŠTITA KARIKATURISTA U EVROPI

2020

Cenzura je najčešći oblik narušavanja umjetničke slobode, a najveće žrtve takve vrste napada i kritike uglavnom su karikaturisti. Umjetnička sloboda spada pod opštu slobodu izražavanja i temeljno je ljudsko pravo i evropska vrijednost.

Širom Evropske Unije i zemalja kandidata karikaturisti su bili na meti državnih i nedržavnih faktora u, i izvan Evrope zbog svog rada. To uključuje uznemiravanje i prijetnje preko interneta, pokušaje cenzure i sudske optužbe. Partneri platforme Media Freedom Rapid Response (MFRR, Brzi odgovor za zaštitu slobode medija), zajedno sa Cartooning for Peace (CfP, Karikaturom za mir) i Cartoonists Rights Network International (CRNI, Međunarodnom mrežom za prava karikaturista), osuđuju ove napade na novinske karikaturiste te se zalažu za podršku i zaštitu ugroženih evropskih karikaturista.

Zašto je rad karikaturista važan i zaslužuje zaštitu?



EU IZVJEŠTAJ O VLADAVINI PRAVA 2022

U izvještaju o vladavini prava za 2022., uključujući njegovih 27 poglavlja o državama članicama, predstavljena su pozitivna i negativna kretanja u državama članicama u četiri ključna područja vladavine prava, a to su: pravosudni sistem, okvir za borbu protiv korupcije, medijski pluralizam te druga institucionalna pitanja povezana sa sistemom uzajamne kontrole i ravnoteže između zakonodavne, izvršne i sudske vlasti. Izvještaj uključuje najvažnije prijetnje i kontroverze koji se odnose na vladavinu prava u svim državama članicama.

Izvještaj prvi put uključuje i neke nove teme, relevantne za garanciju vladavine prava, kao što su javni mediji i pregled izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava.

Koja je svrha Izvještaja o stanju vladavine prava - na koji način ono doprinosi EU demokratiji?



EVROPSKA UNIJA - NOBELOVA NAGRADA ZA MIR

2012

Alfred Nobel, Šveđanin koji je izumio dinamit, dio je svoga bogatstva ostavio za finansiranje godišnjih nagrada za najvažnija postignuća i otkrića, kao i za izniman doprinos miru. 2012. godine Evropska unija dobila je Nobelovu nagradu za mir za 60 godina rada na unaprjeđenju mira u Evropi. Norveški nobelov komitet navelo je, između ostalog, "uspješnu borbu za mir i pomirenje, demokratiju te ljudska prava" kao razloge dodjele Nobelove nagrade za mir. Kritičari tvrde: "U zadnjih pet godina, dogodilo se upravo suprotno. EU provodi politiku zatvaranja koja je hiljade tražilaca zaštite na vanjskim granicama EU-a koštala života."

Od 2013. godine, preko 16,000 ljudi umrlo je pokušavajući se domoći Evrope (Izvor: godišnja statistika UNHCR-a). Deseci hiljada drugih zaglavljani su u sirotinjskim izbjegličkim i migrantskim kampovima na vratima Evrope.

Je li EU zaslužila Nobelovu nagradu? Na koji način može EU učiniti više u smislu promovisanja mira unutar i van njezinih granica?



WILLY BRANDT

1970

Ovaj historijski događaj dogodio se 7. decembra 1970. u Varšavi, u Poljskoj (dio tadašnjeg Istočnog bloka), tokom posjeta spomeniku ustanku u Varšavskom getu za vrijeme njemačke okupacije. Nakon polaganja vijenca zapadnonjemački kancelar Brandt neočekivano je, i očigledno spontano, kleknuo. Okružen velikom skupinom uglednika i novinskih reportera, ostao je, bez riječi, u tom položaju neko vrijeme (oko pola minute).

Brandt se aktivno suprotstavljao ranom nacističkom režimu te je većinu Hitlerove vladavine proveo u egzilu. Povod Brandtova posjeta Poljskoj bio je potpisivanje Varšavskog sporazuma između Zapadne Njemačke i Poljske, kojim je Njemačka garantovala prihvatanje novih granice Poljske. Sporazum je nastao kao dio Brandtove politike ('Ostpolitik') ublažavanja napetosti između Zapada i Istoka tokom Hladnog rata.

Koji je značaj ovakvih gesti političkih vođa u kontekstu popravljjanja odnosa nakon sukoba?



RECOM

Reconciliation Network

REKOM

2006

Inicijativa za REKOM (puno ime: Inicijativa za osnivanje Regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava počinjenim na teritoriju bivše SFR Jugoslavije od 1. januara 1991. do 31. decembra 2001. godine) je inicijativa za osnivanje regionalne komisije za utvrđivanje istine sporazumom između država bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Inicijativa za REKOM u javnosti je zastupljena kroz REKOM mrežu pomirenja (do 2019. se zvala Koalicija za REKOM), koja je najveća mreža nevladinih organizacija (više od 2200 članica) u zemljama bivše SFR Jugoslavije. REKOM mreža pomirenja je 2019. godine odustala od daljnjeg insistiranja na tome da države nasljednice SFRJ-a osnuju zajedničku komisiju. Tom prilikom na sebe je preuzela zadaću sastavljanja popisa žrtava ratova izazvanih raspadom SFR Jugoslavije.



75 YEARS ON
WE REMEMBER

On Holocaust Remembrance Day 2020



European
Commission

Izvor ilustracije: European Commission Twitter account, January 27, 2020

Izvor teksta: dijelovi "Joint Statement by President von der Leyen, President Michel, President Sassoli ahead of the 75th anniversary of the liberation of Auschwitz-Birkenau", at: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_20_90

HOLOKAUST

1933 - 1945

“Na Međunarodni dan sjećanja na žrtve holokausta mi se sjećamo. I ponavljamo: Nikada više. Prije sedamdeset i pet godina savezničke snage oslobodile su nacistički koncentracijski logor Auschwitz-Birkenau. Time je okončan najstrašniji zločin u evropskoj historiji, planirano istrebljenje Židova u Evropi. Ubijeno je šest miliona židovske djece, žena i muškaraca te milioni nevinih ljudi, među kojima i stotine hiljada Roma progonjenih zbog svoje etničke pripadnosti.

Holokaust je evropska tragedija koja je označila prekretnicu u našoj historiji i utkana je u DNK Evropske unije. Sjećanje na holokaust nije samo po sebi cilj, već jedna od temeljnih evropskih vrijednosti. U središtu je tih vrijednosti ljudskost koju štitimo vladavinom prava, demokratijom i temeljnim pravima.

Ne možemo promijeniti historiju, ali lekcije iz historije mogu promijeniti nas.”

Zašto neki pokreti pokušavaju krivotvoriti i revidirati historiju te poricati postojanje holokausta?

The image features the 'EUROVISION SONG CONTEST' logo centered over a blurred background of a concert. The logo consists of the word 'EUROVISION' in a white, stylized, cursive font, where the letter 'O' is replaced by a heart shape. Below it, the words 'SONG CONTEST' are written in a clean, white, sans-serif font. The background shows a large audience with their arms raised, some holding up phones to record, under a stage with blue lighting and a complex network of white light beams crisscrossing the ceiling.

EUROVISION
SONG CONTEST

EVROSONG

1956

The Grand Prix Eurovision de la Chanson - od 2004. službenog naziva Eurovision Song Contest (Pjesma Evrovizije) - nastala je u poslijeratnom razdoblju u svrhu promovisanja saradnje među zapadnoevropskim radiodifuznim organizacijama.

Često se ističe kako je svrha Evrovizije muzika te da takmičenje nije političkog karaktera. Ipak, mnogi kritikuju praksu politiziranog glasanja; izvođači nerijetko pjevaju o aktualnim događajima, uključujući i pjesme o ratu i pozivima na mir; zemlje sudionice obavezne su platiti visoku kotizaciju, što sprječava sudjelovanje siromašnijih zemalja.

Pogledajte voditelje švedskog izbora za pjesmu evrovizije dok izvode komičnu auto-refleksivnu pjesmu o Evroviziji nazvanu "Love, love, peace, peace": <https://youtu.be/Cv6tgnx6jTQ>

Šta mislite, koja je uloga ili svrha takmičenja za Pjesmu Evrovizije?



RUSKA INVAZIJA NA UKRAJINU

2022

Ruska invazija na Ukrajinu započela je 24. februara 2022. godine. Napadi ruskih snaga prijavljeni su u većim gradovima širom zemlje, uključujući Berdjansk, Černihiv, Harkov, Odesu, Sumi, te glavni grad Kijev.

Ured Visokog predstavnika Ujedinjenih naroda za ljudska prava (OHCHR) potvrdio je više od 6,1 hiljade civilnih smrtnih slučajeva u Ukrajini zaključno sa oktobrom 2022. godine. Budući da je nekoliko miliona ukrajinskih izbjeglica pobjeglo na zapad zemlje i u inostranstvo, rat je rezultirao humanitarnom krizom. Komšijska Poljska zabilježila je najveći broj prelazaka iz Ukrajine, do septembra 2022. više od 6,1 miliona. Nakon Poljske slijede Rusija, Mađarska i Rumunjska.

Kako rat u Ukrajini utiče na mir i sigurnost u Evropi?